

Interjú

RENDKÍVÜLI FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK

Az élelmiszeripar meghatározó része a magyar élelmiszergazdaságnak, de számos vállalkozása pénzügyi-finanszírozási és versenyképességi problémákkal küszködik. A feldolgozóipar széles köre hatékonyságnövelő, korszerűsítő fejlesztésekre szorul. Ezt segíti, hogy az élelmiszeripari vállalkozások minden eddiginél nagyobb támogatási forráshoz férhetnek most hozzá. Alapvető viszont a támogatások észszerű, piaci igényekre alapozott felhasználása. Erről beszélgettünk **Éder Tamással**, a **Felelős Élelmiszergyártók Szövetségének** elnökével.

Mi jellemzi az élelmiszeripar helyzetét? Milyen kihívásokkal néz szembe?

Az élelmiszeripar a hazai mezőgazdaság termékeinek legnagyobb felvásárlója, így gazdasági teljesítményének javulása a mezőgazdaság fejlődéséhez is elengedhetetlen. Az élelmiszeripar meghatározó eleme a biztonságos élelmiszerellátásnak és az exportnak, széles körű kapcsolatrendszerre révén további ipari és szolgáltatási szektorok vállalkozásainak működéséhez járul hozzá. A közel két éve tartó koronavírus járvány hatásait a feldolgozóipar összességében viszonylag jól átvészelte. A belföldi értékesítés egy kicsit csökkent, főleg a kisebb méretű cégeké. A vendéglátás és közétkeztetés beszállítói szenvedtek el érzékelhető veszteségeket, a kereslet ugyanis áttérrelődött a kiskereskedelembe. Az élelmiszer export valamelyest növekedett, annak döntő hányada az Európai Unió országaiba irányul. 2021 közepétől azonban lényegében valamennyi költség (alapanyagok, bér, energia) emelkedésnek indult. Még kérdéses, hogy ezt az ipar hogyan, milyen ütemezésben tudja érvényesíteni az eladási áraiban. Ez további érdemi fogyasztói áremelkedést fog eredményezni. Sok vállalkozás romló eredményességgel, esetleg veszteséges gazdálkodással szembesül, amely a későbbi versenyképességi kilátásait is rontja.

Milyen potenciális fejlődési lehetőségek rajzolódnak ki az élelmiszeriparban a nagy és kisebb méretű cégek esetében?

Az élelmiszeripar a nemzetgazdaság egyik fontos ágazata, de közel sem használjuk ki a benne rejlő lehetőségeket. Az elmúlt évek fejlődése rávilágított, hogy az élelmiszeripar fejlesztése méret szerint is más típusú megközelítést igényel. Korábban a mikro- és kisméretű vállalkozások fejlesztés volt a középpontban. Erre azonban nem

ÉDER TAMÁS

A TÖMEG- ÉS A NEM TÖMEGTERMÉKEK
GYÁRTÓI EGYARÁNT JAVÍTHATJÁK
VERSENYKÉPESSÉGÜKET.

lehet a feldolgozóipar tartós létét alapozni, ezen méretű vállalkozások többsége ugyanis nem alkalmas versenyképes tömegcikkkel előállítására, azok elsősorban rétegturizmus termékekkel tudnak csak megjelenni a tartós siker reményében. A piacépes tömegtermékek kibocsátása más, nagyobb üzemméretű vállalkozásokat igényel, amelyek fejlesztésében elmaradtunk. A közepes és nagyobb cégek előrelépésére is nagy szükség van tehát. Ilyen – akár nemzetközi viszonylatban is versenyképes – vállalatok tudnak a tömegtermékek piacán tartósan megjelenni, és a meghatározó szerepű nagy élelmiszerkereskedelmi láncokhoz stabilan kapcsolódni. Természetesen a speciális, sajátos ízesítésű, márkázható termékek tekintetében az élelmiszeripar kisebb vállalatai is megvalósíthatnak piacvezérelt fejlesztéseket. Összegezve, az élelmiszerpiac szétválík: az egyik irányt a természetes, helyi, rövid ellátási láncú, olykor luxus-kategóriás, a másikat a jelenleginél változatosabb szerkezetű, esetenként egyedi vonásokat is hordozó tömeg élelmiszerpiaci szegmens jelenti. És azokon jellemezően más-más méretű vállalkozások képesek hatékonyan megjelenni.

A vidékfejlesztési támogatási rendszer hogyan járulhat hozzá az élelmiszer-feldolgozás előrelépéséhez?

A mostani Vidékfejlesztési Programban soha nem látott – többszáz-milliárd forintos – támogatási forrás áll az élelmiszeripar rendelkezésére. A közepes és a nagyobb méretű vállalkozásoknak is lehetőségük lesz fejlesztési támogatáshoz jutni. A tömeg és a nem tömegtermékek gyártói egyaránt javíthatják versenyképességüket. A mostani fejlesztések döntő többsége pótló típusú lesz, mivel a magyar élelmiszeripari cégek technológiai szempontból lemaradással küszködnek, de a termékfejlesztést sem szabad elhanyagolni. A támogatási döntéshozatalnak nagy hangsúlyt kell fektetnie arra, hogy reális és piacvezérelt fejlesztési elképzelések kerüljenek megvalósításra. A beruházásoknak figyelembe kell venniük a fenntarthatósági követelményeket, nem célszerű olyan fejlesztéseket megvalósítani, amelyek nem felelnek meg az aktuális és a formálódó társadalmi elvárásoknak (például az egyszer használatos műanyagok felhasználása a csomagolásban, a ketreces tartású tyúkoktól származó tojás feldolgozása stb.). Ugyanakkor robbanásszerű fejlődés zajlik az élelmiszeripar tudományos területein (például új típusú élelmiszerek megjelenése). Ezért nemcsak új élelmiszeripari termékeket kellene fejleszteni, de az is hasznos lenne, ha a magyar cégek az alternatívnak nevezett élelmiszer-termékek irányába is nyitnának. A támogatási források célravezető felhasználásának arra is tekintettel kell lenni, hogy a hazai élelmiszer-termékpálya versenyképességét nem csak az alultőkésített, az alulgépesített felszámolása és a modernizálás végrehajtása befolyásolja, hanem a vertikális lánc (együttműködés) hatékonysági problémái is. Ez utóbbitat is kezelni szükséges.

Az ágazat finanszírozási igényében milyen specialitások vannak? Megfelelő az élelmiszeripari cégek hitelezhetősége?

Az élelmiszeriparnak beszállító mezőgazdaság finanszírozási sajátosságai ismertek: például az, hogy jelentős a tőke- és forgósszükséglet; a beruházások rendszerint külső forrásból valósulnak meg; a termelési ciklus viszonylag hosszú lehet stb. Az élelmiszeripar jelentős alágazatai (például a malomipar, a növényolajipar, a konzervgyártás, a hűtőipar, de a hús- és a baromfifeldolgozó ipar vállalkozásai is) ugyancsak hosszabb-rövidebb ideig tartó termelési ciklus szerint működnek. Ez persze

függ az alapanyag-beszerezés ütemezésétől, a feldolgozás, az érlelés és a piacra vitel ritmusától is. Ezért az élelmiszeriparban gyakran nagy a forgótőke igény (illetve az ezt finanszírozó hiteligény). A vidékfejlesztési támogatási forrásoknak köszönhetően megugró feldolgozóipari fejlesztésekre lehet számítani az előttünk álló időszakban. Így a banki fejlesztési hiteligény is növekvő lesz. A korszerű technológiával rendelkező, nem kis részben külföldi tulajdonú nagyvállalatok kötései, kapcsolataik révén az Európai Unió élelmiszeriparának szerves részét képezik, a hitelforráshoz jutásuk is könnyebb. A magyar tulajdonú kis- és közép, de sokszor a nagyvállalkozások hitelfelvétele azonban, az előforduló tőkehiány, az alágazatokban mutatkozó pénzügyi és versenyképességi gondok miatt olykor nehézkes, a bankok nem egy céget problematikus ügyfélnek tartanak.

Hogyan látja, versenyeznek a bankok az élelmiszeriparért vagy inkább óvatosabban hiteleznek a szektorban?

Az élelmiszeripar legfontosabb alapanyag beszállítója, a mezőgazdaság kiterjedt finanszírozási intézményrendszerre, támogatási és hitelkonstrukciókra, banki hitelezési termékekre támaszkodhat. Annak ellenére, hogy nem kevés gazdálkodó korlátozott hitelfedezettel rendelkezik, az üzleti és a kockázati szempontok alapján a szektor vállalkozásaira a hitelintézetek általában megbízható partnereként tekintenek. Azért is, mert finanszírozásukat sok vállalkozás esetében kedvezményes kezességvállalás is segíti. A bankok az élelmiszeriparral óvatosabbak, ám az előttünk álló nagy fejlesztések, korszerűsítések, illetve az így várható hatékonyság és versenyképesség javulás a hitelintézetek új típusú hozzáállását eredményezheti. A bankok a feldolgozóipar finanszírozásában komoly üzleti lehetőséggel számolhatnak, az élelmiszeripar pozíciója erősödhet a banki partneri körben. A hitelintézeteknek ráadásul kiemelkedő szerepe lehet a most bőségesen rendelkezésre álló támogatások észszerű felhasználásában. Abban, hogy olyan projektekhez nyújtanak önerőként hitelt, amelyek reálisak, piacépesek, mert különben újabb gondok keletkeznek az ágazatban. A bankoknak nagy a felelőssége, hiszen sok projektnél a banki finanszírozás megléte vagy nemléte fogja eldönteni, mi valósul meg, és ezzel el lehet kerülni, hogy egyes feldolgozóipari területeken nem megfelelő méretű, a piaci lehetőséget rosszul felmérő, esetleg ugyanazt a piacot megcélzó beruházások történjenek meg.

Az alapítványi kezességvállalás milyen szerepet tölthet be a finanszírozási feladatok megoldásában?

A mostani helyzetben az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) a korábbiaknál is fontosabb szerepet tölthet be az élelmiszeripar finanszírozási feladatainak eredményes megoldásában. Egyik oldalról a feldolgozóipari inputokat szállító mezőgazdasági vállalkozások hitelhez jutási feltételeinek segítségével. Másik oldalról az élelmiszeripar hitelképességének erősítésében. A rendelkezésre álló, nagy volumenű támogatási források igénybevétele növeli a fejlesztési hiteligényt. A támogatások elnyeréséhez saját forrást kell biztosítani, ezért alapvető, hogy javuljon az élelmiszeripari cégek hitelképessége. Ez alapfeltétele, hogy az élelmiszeripari szereplők élni tudjanak a fejlesztési támogatási források nyújtotta lehetőséggel. A hitelkereslet ugyanakkor az emelkedő feldolgozási költségek (magasabb mezőgazdasági nyersanyag, energia, bérkiadások stb.) miatt is emelkedik, nagyobb lesz a forgóhitel igény. Ráadásul a kedvezményes, olcsó hitelek igénybevétele is szűkül, nagyobb lesz a piaci alapú hitelek szerepe. Mindezt figyelembe véve a garanciaszervezet készfizető kezességvállalása jelentősen hozzájárulhat az élelmiszeripar esetleg felmerülő finanszírozási nehézségeinek megoldásában. Az alapítványi együttműködés kiemelt szerepet fog játszani a minden eddiginél nagyobb uniós támogatási források értelmes felhasználásában, az élelmiszeripar versenyképes fejlesztésében.

A GARANCIASZERVEZET KÉSZFIZETŐ KEZESSÉGVÁLLALÁSA JELENTŐSEN HOZZÁJÁRULHAT AZ ÉLELMISZERIPAR ESETLEG FELMERÜLŐ FINANSZÍROZÁSI NEHÉZSÉGEINEK MEGOLDÁSÁBAN

Finanszírozás

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY (AVHGA) SZEREPE A MIKROVÁLLALKOZÁSOK FINANSZÍROZÁSÁBAN

A magyar gazdaságban, illetve a mezőgazdaságban működő vállalkozások döntő hányada mikrovállalkozás. Az alapítványi kezességvállalás meghatározó szerepet tölt be a vidéki, elsősorban az agrár mikrovállalkozások finanszírozásának elősegítésében: ezáltal a bankok olyan vállalkozásokat is hitelezni tudnak, amelyek piaci alapon nehezen, vagy kedvezőtlenebb feltételek mellett finanszírozhatók, mert nem rendelkeznek megfelelő fedezettel, ugyanakkor üzleti elképzeléseik életképesek. Az AVHGA ezt a vállalkozói kört megcélzó hitelkonstrukciókhoz kezességvállalásával kapcsolódik. Így például a KAVOSZ által a 2021 szeptemberében bevezetett, állami kamat-, kezelési költségtámogatásban részesített, beruházási célok (ingatlan vásárlás, építés, fejlesztés, új vagy használt gépek, berendezések, egyéb tárgyi eszközök vásárlása, beszerzése stb.) finanszírozására szolgáló, **Széchenyi Mikrohitel GO!** hiteltermékhez is kedvezményes alapítványi kezességvállalás vehető igénybe. Ez a hiteltermék a pénzügyi vállalkozásoknál érhető el.

Az AVHGA jelentős eredményeket ért el a mikrovállalkozói kör finanszírozási problémáinak megoldásában. A legfrissebb adatok szerint, az elmúlt három évben az alapítványi kezességgel biztosított új hitelügyletek 88 százaléka kapcsolódott a mikrovállalkozásokhoz. Az ilyen ügyletek döntő része az alföldi régiókból származik, ami jól mutatja az alapítvány erős jelenlétét a kifejezetten agrártevékenységekkel foglalkozó térségekben. A mikrovállalkozói hitelfelvétel leggyakoribb célja a már meglévő hitelek kiváltása: vagy a hitelek meghosszabbításával, vagy új folyószámlahitel nyújtásával. Ezt a célt szolgálta a kezességvállalással segített mikrovállalkozási hitelek több mint 80 százaléka. Érdemes kiemelni, hogy az Agrár Széchenyi

Kártya Folyószámlahitel nagyon népszerű a legkisebb cégek körében, az AVHGA kezességgel biztosított mikrohitelek közel 60 százaléka kapcsolódott ehhez a hiteltermékhez. A mikrovállalkozói körben az alapítványi kezességgel biztosított átlagos hitelösszeg 16 és 17 millió forint között alakult.

AZ ELMÚLT HÁROM ÉVBEN AZ ALAPÍTVÁNYI KEZESSÉGGEL BIZTOSÍTOTT ÚJ HITEL-ÜGYLETEK 88 SZÁZALÉKA KAPCSOLÓDOTT A MIKROVÁLLALKOZÁSOKHOZ.

Támogatás

A VIDÉKI TURIZMUS FEJLESZTÉSE

Rövidesen pályázható lesz Vidékfejlesztési Programban a „**Nem mezőgazdasági tevékenységek diverzifikációja – Vidéki turizmus fejlesztése**” című (VP6-6.4.1-21 kódszámú) pályázati felhívás. A kiírás célja a vidéki térségekben működő mikrovállalkozásnak minősülő mezőgazdasági termelők (beleértve az őstermelőket) induló vagy már működő szálláshely szolgáltatói tevékenységeinek fejlesztése, és így a jövedelemszerzés és a foglalkoztatás erősítése.

A konstrukció keretében lehetőség nyílik:

- újonnan építendő szálláshely létesítésére: olyan új épület építése, ami érvényes szálláshely-üzemeltetési engedéllyel rendelkező szálláshelyhez nem kapcsolódik;
- újonnan kialakítandó szálláshely létesítésére: olyan épület felújítása és/vagy bővítése, amely a támogatási kérelem benyújtásakor nem rendelkezik érvényes szálláshely-üzemeltetési engedéllyel;

- meglévő szálláshely épületének fejlesztésére és/vagy bővítésére: olyan épület fejlesztése és/vagy bővítése, amely a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes szálláshely-üzemeltetési engedéllyel rendelkezik;
- meglévő szálláshely bővítésére új épülettel: a támogatási kérelem benyújtásakor érvényes szálláshely-üzemeltetési engedéllyel rendelkező szálláshely bővítése.

A pályázható támogatási forrás összesen 50 milliárd forint. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege maximum 100 millió forint. A támogatás maximális mértéke a projekt megvalósulási helye szerinti település(ek)től függően az összes elszámolható költség 50-70 százaléka. A támogatási kérelmek beadására több szakaszban előreláthatólag **2021 végétől 2022 áprilisáig** lesz lehetőség. Az egyes értékelési hatánapokig benyújtásra került projektek együttesen kerülnek elbírálásra.

Interjú

PIAC ÉS BIZTONSÁG

A Somogy megyei *Inke* község határában, az ország egyik legcsapadékosabb vidékén, ugyanakkor aszálytól sem mentes területen gazdálkodik *Berkes Gábor*, aki egyben az *Inke-Ber Bt.* tulajdonosa és a családi gazdaság vezetője. Eredményei figyelemre méltók, amit többek között az is bizonyít, hogy tevékenységét a növénytermesztés kategóriában az *Év Agrárszakembere* kitüntető címmel ismerték el.

A vállalkozás bemutatására kértük a szakembert.

Lényegében a nulláról indultunk. A rendszerváltás után, amikor lehetővé vált, a 2000-ben alapított Inke-Ber Bt. keretein belül a kárpótlásként kapott földön a téeszől vásárolt traktorral kezdődött a munka. A bevételekből igyekeztünk földet vásárolni, így növelve évről-évre a gazdálkodás bővítésének lehetőségét. 2000-ben végeztem a Pannon Agrártudományi Egyetemen, és kezdtem a gazdálkodást. Emlékezetes maradt az első év a rendkívül aszály miatt, megmutatta, hogy nem lesz könnyű helytállni. 2010-ben, amikor megalakítottuk a családi gazdaságot, már 200 hektáron gazdálkodtunk. Nagy változást hozott a 2016-os év, amikor a Földet a Gazdák Program keretében sikerült újabb területeket bérelni, vásárolni, és lényegében kialakult a jelenlegi üzemméret: 500 hektáron gazdálkodunk, aminek 60%-a saját, a többi bérelt terület. Adottságainknak megfelelően a leghagyományosabb értelemben vett növénytermesztést folytatunk. Jól mutatja ezt a múlt évi vetésszerkezet, ami kerekítve a következő volt: 185 hektár őszi búza, 100 hektár napraforgó, 130 hektár repce, 85 hektár szója. Vannak még gyengébb területeink is, amiket a zöldítés követelményeinek megfelelően ugaroltatunk, illetve a most kiírt agrárkörnyezet

gazdálkodási program (AKG) előírásai szerint fogunk hasznosítani. Vetésszerkezetünk alapvetően jövőre sem változik, csupán a gazdasági körülményekhez igazítva kissé módosul. Növeljük az őszi búza vetésterületét, ezt az indokolja, hogy idén a tavaszi nagy szárazság ellenére is kiváló minőségű étkezési búzáink termett, bár még a tárolóban van, de reményeink szerint jó áron tudjuk értékesíteni. Természetesen, hogy mi a „jó ár”, azt mindig utólag tudjuk meg, ezért nem várunk sokat az értékesítéssel, hamarosan eladásra kerül. A kukorica vetése bizonyos fokig kényszer, mert a tavaly megvásárolt vetőmagot nem vetettük el, helyette napraforgó került a földbe, így a kukoricavetés most a szója rovására történik. Valószínű, hogy a szója ki is marad, de hozzátesszem, hogy a jövőt illetően nem feltétlenül mondunk le erről sem. A napraforgó területét csökkentem és a repceből többet vetettünk, annak ellenére, hogy a környéken sokan abbahagyták a termesztését, és az országos terület is jelentősen csökken. Amint látható egy „piacos” szerkezetváltoztatást próbálok megvalósítani.

A biztonságot tartja elsőnek? – kérdeztük az adatok alapján mutakozó gazdasági stratégiáról a vállalkozót.

A piac elemzését és az ahhoz való alkalmazkodást még ilyen kis gazdaságban is alapvetően fontosnak tartom. 2017 óta gazdálkodunk ezen az 500 hektáron. A terület növekedése és a megvalósult beruházás rákényszerített arra, hogy megbízható banki kapcsolatot alakítsak ki és terveimet hitelből finanszírozzam. Mára hála Istennek eljutottunk arra a szintre, hogy a terményeinket nem kell azonnal eladni, hanem ki tudjuk várni a jobb árakat és az éves termelést teljes mértékben meg tudjuk finanszírozni. A jelenlegi értékesítési lehetőségek és az árak hozzásegítettek például ahhoz, hogy már jövő ősziig megvan az összes műtrágyám úgy, hogy a búzát még nem adtam el.

Milyen irányba tud fejlődni a gazdaság?

A gazdaság területét a lehetőségekhez mérten szeretném növelni, de ez nagyrészt nem rajtam múlik. Ami tőlem függ a jelenlegi gazdasági helyzetben is, az az intenzitás és az okszerű gazdálkodás növelése. Egységnyi területen precíziós technológiával sokkal nagyobb értéket előállítani úgy, hogy a hozzá kapcsolódó okszerű gazdálkodással jelentősen növeljük a jövedelmezőséget. Én nagyon hiszek a precíziós technológiában, óriási tartalékok vannak benne. Már megtettük az első lépéseket. Az utóbbi években vásároltunk olyan gabona és kukorica vetőgépet, műtrágyaszórót, permetező gépet, amelyek alkalmasak a precíziós gazdálkodásra. Ma már táblán belül változó tőszámmal tudunk vetni, a műtrágyát is GPS adatok alapján változó mennyiségben juttatjuk ki. Két-három éve már csak olyan gépeket vásárolunk, amelyek megfelelnek a precíziós növénytermesztés követelményeinek. Nagy segítséget jelent a közelmúltban meghirdetett precíziós pályázat, aminek a lehetőségeivel mi is élünk. Fontosnak tartom, hogy amikor a gazdálkodó eldönti, hogy áll a precíziós technológiára, utána

"

A PIAC ELEMZÉSÉT ÉS AZ AHHOZ VALÓ ALKALMAZKODÁST MÉG ILYEN KIS GAZDASÁGBAN IS ALAPVETŐEN FONTOSNAK TARTOM.

BERKES GÁBOR

” EZ A TELEP MÁR A KÖRNYÉKBELI GAZDASÁGOKAT IS SZOLGÁLJA, MERT NAGY AZ IGÉNY A BÉRTÁROLÁSRA.

mindent ennek a célnak rendeljen alá. Tehát ha gépet vásárol, olyat válasszon, ami alkalmas a precíziós gazdálkodásra, különben nem fog tudni átállni. Így is okozhat az átmeneti időszakban egy gazdasági, pénzügyi holtponthoz az átállás, amikor már megvannak a gépek, de még nem üzemeltetik a megfelelő szinten. Úgy látom, hogy az átálláshoz időben meg kell teremteni a személyi feltételeket is. Olyan szakembereket kell alkalmazni, akik egyrészt ismerik a technológiát, másrészt bármikor tudnak alkalmazkodni az új körülményekhez, és hajlandók folyamatosan tanulni. Szerintem a mezőgazdaság már nem csak a szakmai felkészültségről szól, hanem az új gépek és a technológia birtokában egyre inkább az informatika kezd előtérbe kerülni. Ennek segítségével az új technológia előnyeit teljes mértékben ki lehet használni és a gazdálkodást még színvonalasabbá tenni.

Az arányos fejlesztésről a következőket mondta Berkes Gábor: tavaly avattuk a zöldmezős beruházásként megvalósított szárító és tároló telepet. Ennek a tároló kapacitása 4500 tonna, ami azt jelenti, hogy a saját terményünket el tudjuk tárolni. Igény lenne a tárolásra a környező gazdaságok részéről is, de most csak legfeljebb olyan terményeket tudok fogadni, - azt is korlátozott mennyiségben -, amiket én is termelék. Az idén például repceből és búzából is csak minimális mennyiséget vettem. Ezt a telepet úgy építettem, hogy tovább tudjam növelni, jövő évben erre is sor kerül. A tároló kapacitás bővítését szolgáló pályázat keretében egy 4000 tonna befogadóképességű síktároló és négy, egyenként 1500 tonna, vagyis összesen 6000 tonna kapacitású siló tárolót építünk a hozzá kapcsolódó tisztító és betároló berendezésekkel. Ez a telep már a környékbéli gazdaságokat is szolgálja, mert nagy az igény a bértárolásra. Ha a gazda úgy gondolja, akkor nálam tárolja a terményét, de ha szükséges, akkor felvásárlom, így bármikor a pénzéhez juthat. Ezt az együttműködést szeretném tovább fejleszteni. Az a célom, hogy a térségbeli gazdákkal egyfajta integrátori tevékenységet alakítsak ki. A bértároláson vagy a felvásárláson kívül kiszolgálom a gazdákat input anyaggal, vetőmaggal, műtrágyával növényvédő szerekkel, szaktanácsadással, de a termény értékesítésében is szívesen segítek. Ez mindenki számára előnyös lenne. Példának nézzük csak most a műtrágya helyzetet. A kisebb gazdaságok tulajdonosai - érthető okokból - csak követik a

piaci eseményeket, nem tudják megelőzni azokat, nem tudnak felkészülni a gazdasági változásokra. Nagy segítség lenne, ha például előre megvásárolnánk a műtrágyát, könnyebben, olcsóbban jutnánk hozzá. De ezek az előnyök az értékesítésben is megvannak. Erre a tevékenységre egy új céget szeretnék létrehozni.

Miként biztosítja a fejlesztések pénzügyi háttérét? - kérdtük a vállalkozótól

Kimondottan jó a kapcsolat az Erste Bankkal, amit nem most alapoztunk meg. A gazdálkodás kezdetétől a banknál vezettük a számlánkat, akár családi számlákat is. A korábbinál szorosabb banki kapcsolat a Földet a Gazdáknak Programhoz kapcsolódva, a földvásárlás finanszírozásakor alakult ki, majd ez tovább mélyült a zöldmezős beruházásként épült tároló szárító beruházás finanszírozásakor. A most építendő nagyobb tároló telep építésének pénzügyeiről már folynak a tárgyalások a bankkal. Ha egyszer létrejön a tervezett integráció, mindig rendelkezésre kell állnia a likvid forrásnak. Egy gazdátársnak azonnal kell fizetni, ha valamiért sürgős neki a terményeladás. Ehhez az Erste Bank biztosítja majd a pénzügyi feltételeket - mondhatom ezt annak tudatában, amit eddig tapasztaltam a pénzügyi területen a hozzáállásáról. Külön biztonságot ad, hogy mint eddig, ezután is a hitelek mögött lesz az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége. És itt még nem ért véget a fejlesztések hitelezése. A Földet a Gazdáknak Program egyik feltételként a pályázónak vagy állattenyésztéssel kellett rendelkeznie, vagy kötelezettséget kellett vállalnia az állattenyésztés létesítésére. Ennek megfelelően én a sertésállattenyésztés fejlesztését tűztem ki célul, ami nem állt messze tőlem, hiszen korábban is terveztem ebbe az irányba lépni, mert én is vallo, hogy egy gazdaság akkor valódi gazdaság, ha több lábon áll, és a növénytermesztés mellett legalább egy állattenyésztési ágazattal is rendelkezik. A tárolófejlesztés mellett a közeljövő feladata az ezer férőhelyes sertéshizlaló telep megépítése, aminek az engedélyezett kivitelezési terve is a kezünkben van. Ha ennél is messzebb tekintünk, akkor a távoli jövőben az öntözés kialakítása is felsejlik. Úgy látom, hogy a piaci árak ma már lehetővé teszik, hogy akár az árunövények öntözéséhez is fúrt kutakat, víztározókat létesítsünk, az öntözés költségeit is elbírja az ágazat, az éghajlatváltozás folyamata is ebbe az irányba mutat.

Támogatás

ÉV VÉGIG PÁLYÁZHATÓ A RÖVID ELLÁTÁSI LÁNC EGYÜTTMŰKÖDÉS BERUHÁZÁSAINAK TÁMOGATÁSA

Módosult a Vidékfejlesztési Program „A Rövid Ellátási Láncok kapcsolódó beruházások támogatása az élelmiszeripar és a borászat területén” című (VP3-4.2.1-4.2.2-19 kódszámú) pályázati kiírása. Eszerint a támogatási kérelmek benyújtásának végső határideje **2022. február 9-ről 2021. december 31-re** változott. A felhívás célja, hogy lehetőséget biztosítson a Rövid Ellátási Lánccal (REL) együttműködési csoportokban részt vevő mezőgazdasági termelők számára az élelmiszer-előállításához kapcsolódó (technológiai, borászati építési, energetikai, infrastrukturális) beruházások végrehajtására. A konstrukció révén a REL együttműködési csoportok

tagjai olyan támogatott élelmiszeripari és borászati fejlesztéseket valósíthatnak meg, amelyek a környezeti szempontokat figyelembe véve hozzásegítik őket tevékenységük gazdaságosságának javításához. A rendelkezésre álló támogatási keret 1,5 milliárd forint. A maximálisan igényelhető vissza nem térítendő támogatási összeg egyéni beruházás esetén 15,5, kollektív beruházás esetén 155 millió forint. A támogatás legmagasabb mértéke (az egyes támogatási kategóriákra irányadó részletszabályok figyelembevételével) a közép-magyarországi régióban az összes elszámolható költség 50, a többi régióban az összes elszámolható költség 60 százaléka.

Támogatás

KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁS

A 2021. kárenyhítési évben bekövetkezett mezőgazdasági károk után a kárenyhítő juttatás iránti kérelmet 2021. november 30-ig azok a károsult gazdálkodók nyújthatták be, amelyek a 2021. évi kárenyhítési időszakban bejelentették kárukat. A kérelmet 2021-ben is a szokásos módon, a Magyar Államkincstár erre szolgáló internetes felületén lehetett beadni. A kérelem a benyújtási határidőn belül frissítve többször is benyújtható, a Kincstár és az agrárkár-megállapító szerv a **2021. november 30-ig** utolsóként beérkezett kérelmet veszi figyelembe. A kárenyhítő juttatás iránti kérelemről legkésőbb **2022. március végéig** születik döntés, az igazoltan károsult gazdák eddig kapják meg a kárenyhítő juttatást.

A kárenyhítő juttatás alapját a tárgyévi hozamérték és a referencia hozamérték különbsége, azaz a hozamérték-csökkenés (termelésiérték-kiesés) képezi. A kárenyhítő juttatás összege legfeljebb a hozamérték-csökkenés 80 százalékáig terjedhet, amennyiben a károsult gazda rendelkezik megfelelő mezőgazdasági biztosítással. A mezőgazdasági termelő a kárenyhítő juttatást

felére jogosult, ha az adott kárenyhítési évre vonatkozóan az üzemi szintű referencia hozamértéke legalább felének mértékéig nem kötött az adott növénykultúrára jellemző aszály, belvíz, felhőszakadás, jégeső, mezőgazdasági árvíz, tavaszi fagy, őszi fagy, téli fagy, illetve vihar káreseményre kiterjedő hatályú mezőgazdasági biztosítást.

A kárenyhítő juttatás iránti kérelemben a növénykultúra tárgyévi és referencia hozamértéke az Agrárminisztérium által megadott referenciaárak felhasználásával állapítható meg. Ha egy növénykultúra esetében a termelőnek nem áll rendelkezésre a referencia-időszak valamelyik évére saját hozamadata, akkor a referencia-hozam meghatározásához az ugyancsak közzétett 2016-2020. évi átlaghozam-adatok használhatók fel. A 2021. évi átlaghozam-adatok is elérhetők, amelyeket kizárólag akkor kell alkalmazni a kárenyhítő juttatás iránti kérelemben, ha a termelőnek azért nem áll rendelkezésre az idei évi saját hozamadata, mert a növénykultúra betakarítási szintje nem érte el a szokásos mérték felét.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezkeskedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi agrár és vidéki, mikro-, kis- és közepes vállalkozás számára nyújt készfizető kezességet a hitelezés során, melyet az alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézményeknél igényelhetnek.

Mit jelent a készfizető kezesség?

- A fedezetek egyik típusa.
- Az adóstól független stabil biztosíték a bankok számára.
- Csökkenti a pénzügyi intézmények kockázatát, ezáltal növeli a finanszírozási hajlandóságot.
- Támogatást jelent a vállalkozások számára, amennyiben a jogszabályi keretek a kedvezményes díjon történő kezességnyújtást lehetővé teszik.

Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | 1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760 | E-mail: office@avhga.hu | www.avhga.hu

Támogatás

A TAKARMÁNYGYÁRTÓ BERUHÁZÁSOK TÁMOGATÁSA

A takarmánygyártás alágazat az élelmiszeripar egyik legdinamikusabban fejlődő területe, amely két szakágazatból tevődik össze: a haszonállat takarmánygyártásból és a kedvtelésből tartott állateledel-gyártásból. A takarmányelőállítás az egyik legígéretebb perspektívákkal rendelkező feldolgozóipari tevékenység, a termelés fejlesztése, bővítése megalapozott piaci kilátásokra támaszkodhat. Ezt figyelembe véve jelent meg a Vidékfejlesztési Programban a **„Takarmány előállító üzemek fejlesztésének támogatása”** című (VP3-4.2.1.3-21 kódszámú) pályázati felhívás. A kiírás célja a haszon- és a kedvtelésből tartott állatok takarmányozását szolgáló termékek előállítását és piacra jutását elősegítő, a technológiai fejlesztést, illetve a környezeti erőforrás hatékonyságot javító beruházások támogatása. Ezen belül a felhívás megkülönböztetett figyelmet fordít a haszonállat-takarmánygyártás korszerűsítésére: a megfelelő beltartalmi értékű és gondosan megválogatott alapanyagokból minőségi takarmányokat előállító üzemek fejlesztésére, kapacitásbővítésére, vagy az ezt megvalósító új üzemek létrehozására.

A pályázati felhívásra támogatási kérelmet nyújthatnak be a TEÁOR 109 besorolás szerinti, takarmány előállítási tevékenységet fejlesztő vállalkozások. A konstrukció keretében lehetőség nyílik egyfelől a takarmány előállításához kapcsolódó mezőgazdasági termékek értéknövelés, a piacra jutást elősegítő technológiai fejlesztést célzó beruházások támogatására, másfelől az energia-felhasználás csökkentését célzó korszerűsítések, valamint a megújuló energia felhasználására irányuló technológiák alkalmazásának támogatására.

A pályázható támogatási forrás összesen 50 milliárd forint. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege minimum 50 millió, maximum 2 milliárd forint. A támogatás maximális mértéke a közép-magyarországi régióban az összes elszámolható költség 40, a többi régióban 50 százaléka. A támogatási kérelmek beadására négy szakaszban **2021. október 27. és december 21.** között van lehetőség. Az egyes értékelési határidőig benyújtásra került projektek együttesen kerülnek elbírálásra.

Támogatás

A MEZŐGAZDASÁGI KISÜZEMEK FEJLESZTÉSE

A Vidékfejlesztési Program **„Mezőgazdasági kisüzemek támogatása”** című (VP2-6.3.1-20 kódszámú) pályázati felhívása az adottságaik és terveik alapján fejlődőképes kisméretű mezőgazdasági termelők (vidéki térségekben tevékenykedő őstermelők, mikro-vállalkozásoknak és mezőgazdasági termelőnek minősülő egyéni vállalkozók vagy szociális szövetkezetek) jövedelemszerzését és gazdasági többi lábán állását kívánja elősegíteni. A támogatásért folyamodónak az üzleti tervében vállalnia kell, hogy legkésőbb a Támogatói Okirat hatálybalépésétől számított negyedik év végére a mezőgazdasági termelő tevékenységből származó üzemmérete meghaladja a 6000 euró STÉ üzemnagyságot, vagy a mezőgazdasági termelésből és feldolgozási tevékenységből származó értékesítés nettó árbevétele meghaladja a 6000 eurót. Az elnyerhető (öt évre szóló és két részletben folyósításra kerülő) vissza nem térítendő átalánytámogatás 15.000 eurónak megfelelő forintösszeg. A nyertes pályázónak az elnyert támogatási összeget gazdasága fejlesztésére kell fordítania: a vállalt üzemméret növekedést maradéktalanul teljesítenie kell.

A konstrukció iránt továbbra is jelentős az érdeklődés. A támogatási kérelmek beadására – több szakaszban – a jövő évben is lesz lehetőség, egészen **2022. május 31-ig** vagy a 32,5 milliárd forintos támogatási forrás kimerüléséig. Az egyes értékelési határidőig beadott projektek elbírálása együttesen történik meg. Legközelebb a **2022. február 14. és 28.** közötti időszakban lehet pályázatot benyújtani.

Támogatás

A FAGYKÁR MEGELŐZŐ BERUHÁZÁSOK SEGÍTÉSE

A szélsőséges időjárási jelenségek, a klímaváltozás, illetve különösen a tavaszi fagykár évről-évre komoly veszteségeket okoz a növénytermesztési ágazatban. A klímaváltozáshoz és a környezeti feltételekhez való alkalmazkodás, valamint a kármegelőző- és mérséklő tevékenység alapvető jelentőségű a termésbiztonság és a jövedelmezőség szempontjából. Erre tekintettel a Vidékfejlesztési Program keretében megjelent a **„Tavaszi fagykár megelőzésére szolgáló beruházások támogatása”** című (VP3-5.1.1.1-21 kódszámú) pályázati felhívás. A kiírás célja a tavaszi fagykár elleni védekezés támogatása, a termelési kockázatok csökkentése. A felhívás pénzügyi forrást biztosít a költséges kármegelőző beruházások megvalósításához. A legalább 6000 euró STÉ üzemmérettel rendelkező mezőgazdasági termelőknek lehetősége nyílik olyan technológiai fejlesztésekre (például rögzített vagy mobil légkeverő berendezések; hőtermelő, fűstlő, ködképző eszközök stb. beszerzésére), amelyek segítségével képesek lesznek elhárítani vagy mérsékelni a tavaszi fagykárokat. Így a termésbiztonság erősödhet, a jövedelmezőség javulhat.

A pályázható támogatási forrás összesen 5 milliárd forint. Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege egyéni és kollektív projekt esetén is legfeljebb 100 millió forint lehet. A támogatás összes elszámolható költséghez viszonyított

Támogatás

ZÖLD PROGRAM A VIDÉKFEJLESZTÉSBEN

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) Zöld Programja keretében 2020 végén vezette be a Zöld Tőkekövetelmény-kedvezmény programot. A kezdeményezés olyan vállalati banki finanszírozási megoldásokhoz kapcsolódik, amelyek esetében a hitel vagy kötvény környezeti szempontból fenntartható tevékenységeket finanszíroz.

A hitelintézetek a fenntartható agráriumot és élelmiszeripart szolgáló finanszírozások esetében is élhetnek a tőkekedvezménnyel, és így kedvezőbb kondíciójú hiteleket nyújthatnak a „zöld” vagy „zöldebbé váló” ügyfeleknek.

A környezeti fenntarthatóságban megkülönböztetett szerep jut a mezőgazdaság támogatásának, az agrártevékenységek környezeti hatása ugyanis kiemelkedő mértékű. Az aktuális uniós és hazai szabályozási feltételrendszer alapján fenntarthatósági szempontból az agrár-környezetgazdálkodási vagy ökológiai gazdálkodási támogatási programban résztvevő és a **Natura 2000** gyepten tartási kötelezettséggel rendelkező gazdálkodók alkotják a zöld agrár-ügyfelek alapkörét. Az MNB sávós kedvezményt alkalmaz: ha egy hitelügylet esetén az ilyen típusú földterületek aránya eléri az 50 százalékot, akkor a finanszírozó bank 5 százalékos, 75 százalékos aránynál pedig 7 százalékos tőkekövetelmény-kedvezménnyel élhet. A zöld ügyfelek esetében a legtöbb hiteltípusra alkalmazható az MNB fenti szabályozása bizonyos szabályozási feltételek esetén, ha a hitelcél növénytermesztéshez vagy állattenyésztéshez kapcsolódik, valamint érvényes átállási vagy ökológiai tanúsítvánnyal rendelkeznek a gazdálkodók. Ez utóbbit nemcsak szántóföldi növénytermesztés esetében kaphat a gazdálkodó, hanem akár állattartói vagy élelmiszeripari feldolgozó tevékenységre is.

A méhek beporzásban betöltött szerepe miatt a méhészeti ágazat fejlesztése külön alponton szerepel az MNB kedvezményprogramjában. Akárcsak a nem termelő, de élőhelyfejlesztő beruházások, amelyek a Vidékfejlesztési Program (VP) pályázati felhívása keretében indultak meg. A VP-ben megvalósuló a digitális átállást szolgáló precíziós fejlesztések is támogatottak, ha környezeti célkitűzéshez is kapcsolódnak. Az agrár-vállalkozások energiahatékonysági és megújuló energiatermelési beruházásai is a támogatott kategóriába tartoznak.

A Zöld Tőkekövetelmény-kedvezmény program agráriumban történő alkalmazása komoly ösztönzője lehet a hazai élelmiszer-gazdaság fenntarthatóbb működésének megalapozásának és fellendítésének. A zöld célok megvalósításához és hitelezési megoldásokhoz kapcsolódva az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) kedvezményes kezességvállalásának is fontos szerep jut a „zöld finanszírozási” feladatok megoldásában. Az AVHGA kezességnyújtó tevékenysége – mint kockázatcsökkentő eszköz – jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a bankok hitelezési aktivitása tovább erősödjön az élelmiszer-gazdaságban.

A MÉHEK BEPORZÁSBAN BETÖLTÖTT SZEREPE MIATT A MÉHÉSZETI ÁGAZAT FEJLESZTÉSE KÜLÖN ALPONTON SZEREPEL AZ MNB KEDVEZMÉNYPROGRAMJÁBAN.